

UN CAMÍ PLE D'ESPERANÇA

—Per què et vols separar, estimada? Jo t'estimo!

I a poc a poc, li anava retornant el gust amarg del cafè. Era el torn de les explicacions, de les paraules que no anhelava escoltar, però ella ja havia marxat de pressa.

Podia sentir les seves passes lleugeres, però fermes, que s'allunyaven pel passadís cap a la porta de sortida. Va sentir el soroll que fa una porta en tancar-se. Res, se n'havia anat.

Tornaria? Havia estat un rampell? Però dintre seu ben sabia que la Mercè no era de rampells, que meditava les coses abans de fer-les, que analitzava els pros i els contres mil vegades. La coneixia molt bé, dotze anys de convivència així ho demostraven.

Va dirigir-se cap a l'habitació. Al bell mig, el llit pulcre, ben fet i sense ni una arruga. Podia sentir la seva olor que rodejava l'ambient. Com si encara hi fos, el fitava amb els seus ulls color de mel, que deixaven entreveure somriures de complicitat. Però aquell de matí tot havia estat diferent.

Per començar, ella s'havia llevat molt aviat, arran d'alba, i havia començat a posar la seva roba en una maleta.

Encara dintre dels seus somnis flonjos i suaus, ell podia veure-la com traguia amb els seus dits hàbils, com s'ho emportava tot. Volia preguntar-li, què fas, però la llengua la tenia pastosa i mig adormida i no li sortien les paraules. Ara es penedia de no haver-la aturat, perquè quan ell es va llevar, ella ja s'havia vestit i havia esmorzat, un cafè amb llet i torrades amb melmelada de maduixa. Mentre ell es posava el cafè a la tassa i, donava un bon glop, la Mercè li va desaparar sense contemplacions:

—Manel, me'n vaig de casa. Crec que el millor per a tots dos és separar-nos.

Llavors, la tassa de cafè li va relliscar de les mans i es va trencar amb diversos bocins i li va esquitxar el pijama vermell, que era nou de trinca. En aquell moment, el temps es va aturar i el Manel va sentir com l'ànima la tenia per terra, esbotzada, i acompanyava les restes de la tassa de cafè. En un instant de poques paraules, la seva vida s'havia fet miques.

El per què que no li fou contestat, el rossegava per dintre ara, i és que era la principal pregunta que el martiritzava. Per què la Mercè es volia separar?

Va repassar mentalment els últims dies junts: si havia dit alguna cosa que no hagués hagut de dir o, si en canvi, se n'havia oblidat de dir alguna que hagués hagut de dir.

Fos com fos, la Mercè se n'havia anat, sense explicacions, sense retrets, sense dramatismes. I motius? Hi havia algun motiu de pes per prendre aquesta dràstica decisió? Assegut sobre la butaca del menjador, el Manel va deixar que les hores sense la Mercè passessin lentes com les formigues que creuaven les rajoles de la cuina, en busca de les molles de l'esmorzar que ella no havia tingut temps de recollir.

Comptar enrere mai se li ha donat bé. La Mercè es trava al cap de poc i fa un esforç per seguir el recompte, però el cap li pesa cada cop més. Sent com tot s'allunya d'ella i una boira espessa s'instaura als oïts, als ulls, als llavis. Té por d'entrar-hi, però poc a poc uns núvols gegants l'atrapen. Cinquanta-nou, cinquanta-vuit, cinquanta-set...

Mentalment no pot parar de comptar cada cop més lentament i es nota els braços que formiguegen i les cames poc a poc deixen de moure's. Inerta completament sembla morta si no fos pel monitor que assenyala els seus batecs. Cinquanta-sis, cinquanta-cinc, cinquanta-quatre...

I de sobte, un riu de somnis s'apodera dels seus sentits. Cinquanta-tres, cinquanta-dos, cinquanta-u... Cinquanta!

El Manel ja s'ha cansat de deixar missatges a la bústia de veu de la Mercè. Trucades repetides que ella no contesta. Té el mòbil apagat a tot hora. Han passat bastants dies i ella no ha donat senyals de vida.

Avui s'ha llevat decidit a aclarir els dubtes que el turmenten. Es lleva el pijama vermell encara tacat que fa molta pudor a suor, es dutxa, s'afaita i surt al carrer.

La perruqueria on treballa la Mercè es troba a l'altra punta del barri. Són les onze del matí i el Manel s'atura a la porta i intenta entreveure la figura de la Mercè entre els vidres opacs. Però cap de les figures que veu tenen les formes tan conegudes de la Mercè, imaginades i evocades repetidament sobretot en els últims dies.

A la fi, el Manel entra a la perruqueria. L'Anna, una noia d'ulls vius i cabells molt curts, el saluda amigablement:

—Manel! Com es troba la Mercè? Com ha anat tot?

La cara del Manel passa per tots els interrogants de sorpresa possibles. I al no contestar, la Maribel, la cap, una dona molt segura de sí mateixa, s'uneix a la conversació:

—Deus estar cansat de tant d'hospital. L'important és que ja ha passat tot —diu i li posa una mà sobre l'espatlla—. Dona-li molts petons de part nostra, l'anirem a veure quan ja sigui a casa. Has vingut a recollir el que la Mercè es va deixar?

La Maribel entra a una habitació i surt amb una motxilla blava a les seues mans.

—Té. Amb les presses, l'últim dia se la va deixar.

Un Manel estàtic allarga les mans per agafar la motxilla i surt com pot de la perruqueria sense deixar de prometre que cuidarà molt la Mercè.

La Mercè dorm, dorm, dorm... Unes veus que no arriba a entendre parlen sobre ella i del seu estat. Dorm, dorm, dorm... Unes mans expertes l'examinen. I ella dorm, tranquil·la, perquè els seus somnis són rosa pàl·lid. De quan en quan, obre un ull com un acte reflex, però

els seus ulls pesen i es tornen a aclucar. Només té ganes de dormir. I s'abandona, s'abandona, s'abandona...

Els somnis pesen. La vida pesa. Tota ella pesa en una balança imaginària on no té més remei que mesurar-se a cada estona: la tensió és baixa, la temperatura és òptima, les pulsacions relaxades. Dorm panxa enlaire i, de quan en quan, veu el sostre immaculat i sent una flaire a desinfectant que li omple els narius. Però només són breus segons abans d'adormir-se per enèsima vegada. La respiració pausada i profunda la transporta a un altre món, lluny, molt lluny de tot, quan no sabia res, quan tot rutllava bé.

Els dits nerviosos del Manel obren per fi la motxilla blava de la Mercè. Deixa caure el que hi ha a l'interior a sobre dels llençols ratllats de l'habitació. El mòbil apagat de la Mercè és el primer en caure a sobre el llit, seguit d'un raspall, unes calcetes negres que el Manel no li ha vist mai, i la jaqueta marró que s'emportava al treball per si refrescava al sortir.

El Manel mira a l'interior de la motxilla i veu que un sobre blanc s'ha encallat a la cremallera i el treu amb cura amb els dits tremolosos. La paraula confidencial que porta impresa a l'exterior no l'impedeix d'obrir-lo.

Els seus ulls ressegueixen les lletres de manera ràpida. Paraules com mamografia, indicadors tumorals, derivació a oncologia... Els pols se li accelera i sent els seus batecs als canells. La seua Mercè, no!

I la negació el paralitza en veure la data de l'informe. Aquella data que recorda molt bé, aquell 20 de juny del 2012. I un seguit d'imatges li venen a la ment, com flashos intermitents.

Recorda el fatídic dia que l'empresa on treballava des de feia més de vint anys havia comunicat als treballadors que reduïa a meitat la plantilla. I el Manel era uns dels afectats. Es quedava al carrer, i cap cot va arribar a casa on la Mercè no hi era, perquè s'estava fent una revisió rutinària a ginecologia.

I ell en cap moment li va preguntar pels resultats en els dies que vingueren, ni tan sols se li havia passat pel cap. S'havia passat el

temps ajagut al sofà, i es lamentava de la seva desgràcia per haver-se quedat sense treball.

I la Mercè, molt sencera, lluitava per no vessar cap llàgrima davant d'ell. I li deia: «ens en sortirem». Li feia petons i li donava ànims. Fins que potser es va cansar de la seva apatia, ara ho veia clar, de la seva passivitat enfront als problemes.

Per això, ella havia decidit marxar, perquè al seu costat era impossible lluitar.

Benvinguda a la realitat. La Mercè obre els seus ulls de mel que es retroben amb els de sa germana. La Berta li somriu i li acaricia les mans tèbies. Ja ha passat tot, si més no la part més feixuga, la ment de la Mercè toca de peus a terra, s'intenta moure però el seu cos no li respon com deuria. Té els llavis molt secs i la Berta li atansa un got d'aigua, perquè ja li han dit que pot beure. Si tot va bé, aviat li donaran l'alta.

Després de remullar-se els llavis, les mans de la Mercè es mouen pausadament cap als seus pits. No, no havia estat un malson d'aquests que és millor despertar, un embenatge acurat li cobreix el tors.

La Berta li estreny la mà que no porta la via, una infermera interromp el contacte i li canvia la infusió de calmants.

—Quina hora és? —pregunta la Mercè quan la infermera ja ha sortit de l'habitació.

—Les set de la tarda. Aviat et portaran el sopar. Avui ja pots començar a prendre aliments sòlids —li aclareix la Berta.

Mentrestant, els minuts passen molt lents i la Mercè té temps de pensar el què serà la seva vida a partir d'ara. La Berta fulleja d'esma una revista d'actualitat i no veu com dels ulls de sa germana s'escapen fils de plata, que li regalimen per les galtes, i van a parar a la comissura dels llavis.

El sopar arriba per fi dintre d'una safata blanca de plàstic. És crema de carbassó, que es mescla amb el gust salat de les llàgrimes. De segon, peix sense espines amb salsa verda. La Mercè engoleix l'àpat a poc a

poc perquè té un nus a la gola que l'estreny amb força. A la fi, el flam li rellisca gola avall i li calma l'enuig per uns instants.

—Aviat vindràs a casa —li diu la Berta—. I tot seguirà...

La Mercè diu que sí amb el cap i se sent com quan era petita i la seva germana li espantava els monstres que vivien dintre de l'armari. Un canvi d'aires és el que ara necessita, retornar al seus orígens, escapar del gran monstre de la immensa ciutat i refugiar-se entre els seus.

—... perquè la vida continua —diu a la fi la Mercè i un principi del que vol ser un somriure li creua la cara.

Quan va apreciar el dràstic canvi de paisatge, la Mercè va saber que era a casa. Milers de camps d'arrossars immensos s'estenien davant seu amb tota la seva esplendor. Camps verds plens de vida s'oferien a les espècies autòctones.

Al passar el cotxe, arran els arrossars, empaitava els ocells que hi havia a la vora. I aquests alçaven el vol i piulaven per tornar, al cap de poc, a posar-se sobre un altre arrossar.

La Mercè va baixar la finestra del cotxe per sentir la flaire de la seva terra. Un vent suau li acaronava la pell i va saber que en aquella gran plana era impossible caure en les profunditats obscures de la depressió.

També era impossible enlairar-se. De moment, es quedaria i tocaria de peus a terra, realista i a l'expectativa de les notícies que vindrien en els pròxims dies. Els resultats de si era adient fer una *quimioteràpia* ho sabia tan aviat com serien valuades les seves analítiques.

Uns quants veïns l'esperaven davant la porta de la casa de la seva germana. El cotxe es va aturar cansat del viatge i un sentiment d'emoció li va recórrer l'espatlla al veure les cares conegudes que l'observaven.

Un brot de calor li va tenyir la cara de vermell, perquè a la Mercè mai li havia agradat ser el centre d'atenció. I de sobte, un crit es va sentir i va deixar que totes les mirades es posessin en la Lídia que xisclava

—Tieta, tieta, ja ets aquí!

La Lídia corria amb el vestit empastifat de terra i els cabells molls de l'aigua de la bassa. Darrere seu, el seu germà, el Guillem, l'imitava, però tot seguit va caure perquè es va fer un embolic amb els peus.

El nen es va posar a plorar, i l'atenció que posava tan nerviosa a la Mercè va decaure en corredisses per atendre el petit de la casa. Tímidament va baixar del cotxe i es va escapolir de les mirades dels seus cosins i altra gent pròxima a la seva vida.

Malgrat tot, li faltava el Manel, dotze anys no s'obliden perquè sí. Entre tota la gent que ja començava a rodejar-la i a fer-li petons, va enyorar-lo amb intensitat. I va sentir per primer cop un buit al seu interior difícil d'expressar, una pèrdua punyent d'una part de la seva vida. I, entre contradiccions de l'ànima, va desitjar tenir-lo al davant ni que fos un sol instant per dir-li que encara l'estimava.

Entre els seus pensaments, la família i els amics s'anaven entaulant a un dinar improvisat, on la Berta donava ordres diverses d'on paraven els estris de cuina. La Mercè va seure al cap de taula i els nens la van aplaudir i li van ensenyar els dibuixos que havien fet pensant amb ella.

Fou un àpat ràpid, perquè la Mercè necessitava descansar i aviat tots van anar desfilant. L'últim en acomiadar-se va ser en Claudi. La galta de la Mercè va ser fregada per la seva barba, no sense abans dir-li un: «ens veiem aviat». I la va mirar amb els seus ulls penetrants, càlids i lleugerament humits.

A la cambra d'invitats, dorm la Mercè.

Una platja li envolta de mar els seus membres lliures i es banya completament nua, i deixa que l'aigua li erosioni les penes. Ningú la veu i ella s'aprofita d'aquest moment íntim i sola decideix nedar mar endins. No sap quanta estona s'hi està fent-se la morta i surant a l'aigua, però de repent un corrent, que surt de dins, l'arrastra cap avall.

És el riu Ebre que arriba a la platja per desembocar. La Mercè no sap quanta aigua traga fins que uns braços segurs l'agafen i l'estiren cap a l'exterior i la salven dels perills de l'oceà.

Fregant ja la sorra, la Mercè veu com el mar li ha erosionat els pits que ja no nota, són ara plans i han perdut la seva forma original.

Vol cridar, però no pot perquè una mà li tapa la boca mentre sent la veu del primer retret: «Mai haguessis hagut de marxar a ciutat».

Els ulls de la Mercè es retroben amb els d'en Claudi. No sap quants anys han passat, però ell segueix en aquesta platja, esperant-la.

De sobte, magnitud de somnis, tornen a ser adolescents i ell li acaricia tímidament els pits. Una inseguretat s'apodera d'ella en besar-lo. I el desig s'incrementa després d'aquest primer bes. Sobre la sorra humida s'abandonen, ell la penetra suaument i ella es deixa estimar.

Però un cel tot rúfol els amenaça i els bufa somnis perduts. Grans de sorra comencen a cobrir-los els cossos, ara tots dos són dintre d'un rellotge que corre de pressa i els ofega amb la terra que els hi cau a sobre.

Foren segons ràpids els que la Mercè va passar al costat d'en Claudi, però que sempre recordarà com foc gravat a la pell.

La Mercè obre els ulls i sent en el seu interior la seua pròpia veu: «no deixis mai de lluitar pels teus somnis encara que sigui lluny del Claudi».

Foren les paraules es digué abans de marxar, quan la seva nova vida no havia fet res més que començar. Se n'anava a estudiar belles arts a la universitat, amb ambicions i somnis per complir.

Allí, al cap d'uns mesos, fou on conegué el Manel, estudiant d'arquitectura en una festa universitària. S'agradaren i la química va sorgir entre tots dos d'una manera veloç i ella va deixar de baixar al poble.

Es llicenciaren, buscaren un futur en comú i, a principis de tardor, es casaren. La notícia va caure com una gerra d'aigua freda sobre les esperances d'en Claudi que es va tancar entre el camp i els arrossars.

I el món va continuar donant voltes sobre sí mateix, van passar els anys i la Mercè, després de diverses negatives en el món laboral d'una bona feina que no arribava, va decidir treballar de perruquera, perquè hi tenia traça amb els cabells per poder pagar l'hipoteca.

En Manel va tenir una altra sort. Es va col·locar dintre d'una empresa de prestigi i va seguir amb el seus projectes, que ella sempre escoltava amb ànsia: construirem tot un barri nou vora el mar, aixecarem hotels, farem un centre comercial i els edificis seran diferents, perquè seran intel·ligents.

Les seves idees semblaven no acabar-se i ella deixava que el pes de la casa caigués sobre ella, les feines domèstiques eren cosa de la Mercè perquè ell guanyava molts més diners i ella el volia compensar d'alguna manera.

Lluny d'en Claudi i amb en Manel d'acompanyant, la Mercè va aprendre a viure i a fer-se dona. El temps li anava canviant les formes del seu cos, que s'anaven fent més arrodonides, i destacaven corbes prominents.

Els fills no arribaven, però això no fou un impediment per ser feliços en un principi. Després el rellotge biològic se li va despertar i ho van intentar debades. Resultats, analítiques i repetides proves per acabar sabent que el Manel no servia.

Alguna cosa es va esquinçar dintre la Mercè en saber la notícia, una fina línia de desconsol que no la deixava descansar per les nits. I entre voltes i voltes al llit, s'adormia a la matinada sense acabar de veure una esclatxa de llum.

Foren aquests últims mesos quan el record del Claudi es va fer més present que mai, i la Mercè sempre es va preguntar què hagués canviat en la seva vida si hagués continuat al seu costat.

La Lídia, que entra amb una tassa de llet calenta, la fa baixar dels núvols:

—Té, la mama m'ha dit que has d'esmorzar. —Deixa la safata que porta damunt la tauleta de nit—. Avui em faràs trenes, tieta? La mama no en sap.

La Mercè s'incorpora i li diu que sí, però la Berta que ho sent, li diu a la Lídia que millor un altre dia, quan la Mercè es recuperi del tot. Ara ha de fer repòs i no moure els braços.

—Per festes, et prometo que et faré les trenes.

I la Lúdia es conforma i se'n va amb la seva motxilla al campus d'estiu.

Hi ha milers de peces de roba amuntegades per tot el pis. El Manel decideix posar la seva primera rentadora des que la Mercè se n'ha anat. Pensa que la màquina el mira mofeta, perquè és la primera vegada que l'utilitza.

Recull primer tota la roba que hi ha escampada per les diverses habitacions i troba uns texans de la Mercè. I decideix també rentar-los amb la seva roba. Comença a recordar com la Mercè se'n sortia amb la rentadora: primer el detergent a l'esquerra; després, el suavitzant a la dreta. Quin número posava del programa? Quants graus de temperatura? Quan pensa que ho té tot enllestit, recorda que la Mercè mirava dintre les butxaques per si hi havia alguna cosa que no s'havia de rentar.

I és quan, després de trobar algun que altre mocador de paper i tiquets de compra, mira dintre de les butxaques dels texans de la Mercè. Les seves mans toquen un paper setinat. És una foto de la seua dona i de la Berta d'adolescents banyant-se a la platja de Riu Mar. Darrera hi ha una adreça i un telèfon amb la lletra de la Mercè.

Sigui com sigui, és l'única pista que té d'ella des de fa dies i decideix provar sort i marca el telèfon que hi apareix.

A l'altre costat de la línia, escolta una veu desitjada: és la Mercè qui contesta la trucada. En Manel només respira amb el cor que li bateja com un foll. No té valor per dir-li res, no suportaria que li pengés el telèfon. I decideix que a l'endemà agafarà el cotxe en direcció sud. Cara a cara, possiblement li sortiran les paraules que ara calla.

La Mercè es despulla amb parsimònia per rentar-se. Fa dies que evita mirar-se al mirall, reflex del que li costa acceptar. Des de l'operació que se sent diferent, com si fos una altra persona que no tingués res a veure amb la Mercè de sempre.

Nota el contacte de l'aigua tèbia sobre el seu cos i s'ensabona sense mirar-se el tors. Ulls que no veuen... Però a la fi, canvia de parer i decideix enfrontar-se a la realitat.

El que veu la deixa trasbalsada durant la resta de dia, perquè tot de pensaments negatius apareixen en la seva ment. I se n'adona, per què va marxar realment del seu pis. Va voler avançar-se als esdeveniments que ben segur que vindrien. Va pensar que el Manel la deixaria, perquè ningú vol estar al costat d'una persona malalta.

Fou un moment dèbil de baixa autoestima i, ara sí, es fita mirant-se al mirall amb mirada penetrant i sap que es va equivocar. El Manel l'estima tal com és per damunt de tot, no només per la part femenina del seu cos que ha perdut. Es posa ràpid la camiseta i surt del lavabo a trucar-lo, però després d'intermitents tons el Manel no contesta.

El Manel s'ha perdut enmig dels arrossars i no troba la casa de la Berta, però no desisteix en l'intent. A la fi, veu algú a qui preguntar, una dona vella que sembla de la zona per l'accent tan característic que es desprèn de la seva parla.

I la dona li indica amb pèls i senyals on es troba la casa de la Berta.

La Mercè sent com truquen a la porta. Està sola perquè sa germana ha sortit a comprar i és ella qui surt a obrir.

Un Manel ben plantat l'espera:

—T'he vingut a buscar —li diu sense embuts i li agafa les mans—. No em deixis mai, ens en sortirem.

La Mercè es deixa acariciar pel seu home i sent com un nus de sentiments intensos se li instaura a la gola. Llàgrimes que pugnen no tarden en sortir dels seus ulls dolços com la mel. Els somnis d'un passat enyorat es difuminen per la força del present.

En Claudi s'esborra per fi de la seva ment i li deixa un gust amarg a melangia que no tardarà en oblidar.

I a l'endemà, tots dos surten agafats per la cintura i desfan el camí que els portarà a ciutat. És un camí ple d'esperança, perquè el temps, aquest expert escultor, els ha donat una altra oportunitat.